

เอกสารอ่านประกอบหลักสูตรการเขียน
โครงการเพื่อครูภาษาไทยในโรงเรียนพระปริยัติธรรม
สถาบันภาษาไทยสิรินธร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 7
เขียนอย่างไรให้สั้น-กระชับ (1)

ในตอนที่ 6 เราได้เรียนรู้ว่า ในแต่ละย่อหน้า ผู้เขียนจะต้องขยายประเด็นหลักเพื่อให้เกิดความชัดเจน เป็นลำดับ และไม่วกวน เราได้ฝึกฝนการขยายประเด็นหลักและการเรียงลำดับความคิดที่ขยายประเด็นหลักไปแล้ว ในตอนนี้ เราจะฝึกฝนการเขียนภาษาซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการทำให้บทเขียนมีความชัดเจน สละสลวย

เราจะฝึกฝนการเขียนอย่างเป็นทางการเท่านั้น แม้ว่าบทเขียนจะมีหลายประเภทตามที่เราได้เรียนไปแล้ว ในการเขียนอย่างเป็นทางการ เรื่องแรกที่คุณเขียนจะต้องเข้าใจก็คือ ภาษาที่ใช้ในการเขียนอย่างเป็นทางการนั้นไม่ใช่ภาษาพูด เช่น มากมาย มากจัง เยอะแยะ เป็นภาษาพูดที่ไม่ใช่ในภาษาเขียนที่เป็นทางการ เราควรใช้ จำนวนมาก มาก ปริมาณสูง ซึ่งเป็นภาษาเขียนแทน นอกจากนี้ ในการเขียนอย่างเป็นทางการ นอกจากการเรียงลำดับความคิดที่ดีแล้ว เรายังต้องรู้จักใช้ประโยคที่ไม่ซับซ้อนจนเกินไป หลีกเลี่ยงการใช้คำซ้ำคำเดียวกัน หรือวลีเดียวกันมากเกินไปหากสามารถรวมประโยคได้ ใช้การเชื่อมประโยคด้วยคำเชื่อมที่เหมาะสม หรือการทำให้ประโยคหนึ่งเป็นประโยครองขยายส่วนหนึ่งในประโยคหลัก เช่น ขยายคำนาม หรือกริยาที่เหมาะสม ก็จะทำให้บทเขียนไม่มีแต่ประโยคเดี่ยว ๆ เท่านั้น

ในตอนนี้ เราจะฝึกเรียงลำดับความคิดก่อน และจะฝึกเขียนให้สั้นและกะทัดรัดในตอนที่ 8

ลองฝึกเรียงลำดับความคิดให้เป็นหนึ่งย่อหน้า จากตัวอย่างชุดความคิดต่อไปนี้

ตัวอย่าง 1

- (1) การเลือกที่ตั้งเมืองใหม่ในบริเวณตอนใต้ของลำตะคอง
- (2) พื้นที่บริเวณตอนใต้ของลำตะคองสูงกว่าตอนเหนือ
- (3) ทำให้มีโอกาสน้ำท่วมได้ยากกว่า
- (4) ตอนเหนือเป็นที่ราบลุ่มน้ำทางตอนเหนือที่อุดมสมบูรณ์
- (5) อาจเนื่องมาจากลักษณะกายภาพบริเวณตอนใต้ของลำตะคอง

การเรียงลำดับความคิดที่เหมาะสม คือ

- (1) การเลือกที่ตั้งเมืองใหม่ในบริเวณตอนใต้ของลำตะคอง
- (5) อาจเนื่องมาจากลักษณะกายภาพบริเวณตอนใต้ของลำตะคอง
- (2) พื้นที่บริเวณตอนใต้ของลำตะคองสูงกว่าตอนเหนือ
- (4) ตอนเหนือเป็นที่ราบลุ่มน้ำทางตอนเหนือที่อุดมสมบูรณ์
- (3) ทำให้มีโอกาสน้ำท่วมได้ยากกว่า

เมื่อนำความคิดมาเขียนให้เชื่อมโยงสละสลวยด้วยวิธีการต่าง ๆ ปรับแต่งประโยคหรือเชื่อมข้อความโดยตัดคำซ้ำ หรือใช้คำเชื่อมประโยคที่เหมาะสม จะได้ข้อความดังนี้

การเลือกที่ตั้งเมืองใหม่ในบริเวณตอนใต้ของลำตะคอง อาจเนื่องมาจากลักษณะกายภาพบริเวณตอนใต้ของลำตะคองเป็นพื้นที่สูงกว่าตอนเหนือที่เป็นที่ราบลุ่มน้ำที่อุดมสมบูรณ์ ทำให้มีโอกาสน้ำท่วมได้ยากกว่า

ตัวอย่าง 2

- (1) วัดในจังหวัดนครราชสีมาเริ่มสร้างขึ้นภายในตัวเมืองนครราชสีมา
- (2) วัดในตัวเมืองจังหวัดนครราชสีมาเริ่มสร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนปลาย
- (3) วัดในตัวเมืองนครราชสีมาได้รับคติการสร้างวัดมาจากอยุธยาตอนปลายเป็นพื้นฐาน
- (4) สภาพทางภูมิศาสตร์และสังคมของนครราชสีมาคล้ายกับสภาพทางภูมิศาสตร์และสังคมของภาคอีสาน
- (5) ผังบริเวณวัด บางอย่างในวัดของนครราชสีมาคล้ายคลึงกับวัดในภาคอีสาน
- (6) คติความเชื่อเฉพาะของท้องถิ่นเองก็มีผลต่อลักษณะการวางตำแหน่งอาคารภายในวัด

เมื่อพิจารณาความคิดข้างต้น เราอาจจัดกลุ่มประโยคได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มประโยคที่ (1) (2) และ (3) และกลุ่มประโยคที่ (4) (5) และ (6) เมื่อนำมาเขียนใหม่เป็นย่อหน้าจะพบคำซ้ำ ดังนี้

วัดในจังหวัดนครราชสีมาเริ่มสร้างขึ้นภายในตัวเมืองนครราชสีมา วัดในตัวเมืองจังหวัดนครราชสีมาเริ่มสร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนปลาย วัดในตัวเมืองนครราชสีมาได้รับคติการสร้างวัดมาจากอยุธยาตอนปลายเป็นพื้นฐาน สภาพทางภูมิศาสตร์และสังคมของนครราชสีมาคล้ายกับสภาพทางภูมิศาสตร์และสังคมของภาคอีสาน ผังบริเวณวัด บางอย่างในวัดของนครราชสีมาคล้ายคลึงกับวัดในภาคอีสาน คติความเชื่อเฉพาะของท้องถิ่นเองก็มีผลต่อลักษณะการวางตำแหน่งอาคารภายในวัด

ในการเรียงลำดับความคิดในประเด็นต่าง ๆ ตามที่ให้ไว้นี้ ผู้เรียนคงเห็นว่า ความคิดในประเด็นต่าง ๆ อาจจัดเข้าไปเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ได้ คือ (1) (2) (3) เป็นกลุ่มหนึ่ง ลองพิจารณาประโยคที่เชื่อมแล้ว คือ ประโยคที่ (1) และ (2) กับประโยคที่ (3) ที่ว่า “วัดในตัวเมืองนครราชสีมาได้รับคติการสร้างวัดมาจากอยุธยาตอนปลายเป็นพื้นฐาน” 2 ประโยคนี้มีความเป็นเหตุเป็นผลกัน ดังนั้นควรเชื่อม 2 ประโยคนี้ด้วยคำว่า “ดังนั้น” และคำว่า “จึง” จะได้ประโยคใหม่ คือ

“วัดในจังหวัดนครราชสีมาเริ่มสร้างขึ้นในตัวเมืองในสมัยอยุธยาตอนปลาย ดังนั้น จึงรับคติการสร้างมาจากสมัยอยุธยาตอนปลายเป็นพื้นฐาน”

นอกจากนี้จะเห็นว่า กลุ่ม 2 คือประโยค (4) (5) (6) ขยายกลุ่ม 1 แต่ให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่ขัดแย้งกับประเด็นความคิดในกลุ่ม 1 เมื่อเป็นเช่นนี้ ผู้เรียนก็ควรเลือกใช้คำเชื่อมที่แสดงความขัดแย้งเพื่อทำให้เกิดความคิดที่ต่อเนื่อง อาจแสดงความขัดแย้งโดยใช้ผลแล้วตามด้วยเหตุ คือเชื่อมผลกับเหตุด้วยคำว่า “แต่” และ “เพราะ”

ผล: แต่ผังบริเวณวัดบางอย่างในวัดของนครราชสีมาคล้ายคลึงกับวัดในภาคอีสาน

คำเชื่อม: เพราะ

เหตุ: สภาพทางภูมิศาสตร์และสังคมของนครราชสีมาคล้ายกับภาคอีสาน

ดังนั้น เมื่อเรียงประโยคใหม่ จะได้ดังนี้

“แต่ผังบริเวณวัดบางอย่างในวัดของนครราชสีมาคล้ายคลึงกับวัดในภาคอีสาน เพราะสภาพทางภูมิศาสตร์และสังคมของนครราชสีมาคล้ายกับภาคอีสาน”

เมื่อเราใช้ความรู้เรื่องการแทน การซ้ำของกลุ่มคำ การใช้คำเชื่อมแสดงความคิดต่อเนื่อง ความคิดขัดแย้ง ความคิดเป็นเหตุ-ผล เราจะเขียนข้อความที่จัดลำดับเนื้อหาเป็นข้อความที่มีการเชื่อมโยงภาษาแล้ว ดังนี้

วัดในจังหวัดนครราชสีมาเริ่มสร้างขึ้นภายในตัวเมืองในสมัยอยุธยาตอนปลาย ดังนั้น จึงรับคติการสร้างวัดมาเป็นพื้นฐาน อย่างไรก็ดี เนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์และสังคมของนครราชสีมาคล้ายกับของภาคอีสาน ผังบริเวณวัดบางอย่างในวัดของนครราชสีมา จึงคล้ายคลึงกับวัดในภาคอีสาน อีกทั้งคติความเชื่อเฉพาะของท้องถิ่นเองก็มีผลต่อลักษณะการวางตำแหน่งอาคารภายในวัด